

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434. Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Szirmai Vidor ügyvéd.	Főszerkesztő: Dr. Reich Aladár orsz. képvis.	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Valentin Emil	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
--	---	--	--	--

Csalárd üzlet-átruházások.

Az igazságügyminiszteriumban a csalárd üzlet-átruházások szabályozása tárgyában benyújtandó törvényjavaslaton dolgoznak most. Végre is megsokalták a visszaéléseket, melyekkel szédelgő kereskedők kijátszották hitelezőiket.

Fenálló törvényeink értelmében ugyan is csak attól a cégtől lehet a tartozás fizetését követelni, mely a tartozásért kötelezettséget vállalt, vagyis a hitelezőtől a hitelt igénybe vette. Ez így magában véve nagyon helyes is. Ám még is tág teret nyit a szédelgőknek, mert mi sem könnyebb, mint a már meglevő, eladósodott céget rövidesen megváltoztatni. Egyazon személy ma még adósságokban uszó cégnek lehet tulajdonosa, holnap pedig már cégtáblája címét egy csekélyke „és társa“ toldalékkal ellátva, egyszerre minden adósságtól menten, mint újszülött cég szerepel a kereskedelmi világban, annélkül, hogy hitelezőinek csak egy fillért is fizetett volna. Sőt mi több: hitelének zsilipjei újra megnyílnak és a kompanistával gazdagított cég akadálytalanul haladhat tovább azon a csapáson, melyen a „régic“ cég oly szép sikerrel haladt. Téved pedig, aki tán hiszi, hogy a „társ“-nak nagy tőkéje, mit az üzletben elhelyezett, adott volna az üzletnek új alapot és lendületet. A kompanista,

— ha létező személy is — akkor a régi üzlettulajdonosnak a sógora vagy valami más rokona, aki csak a nevét kölcsönzi a csaló kereskedőnek, egyébiránt marad minden a régiben, csak éppen a hitelezők vesztik el pénzüket, melyet elég vigyázatlanok voltak a szédelgőre bízni. Tudunk esetet, amidőn a kereskedő ily módon tiszter is változtatta a különben tisztességes eljárás mellett is jól jövedelmező üzlete cégét.

Hogyan lehetséges, hogy az első esetben rajt nem veszt az illető? — kérdezi a be nem avatott. — Hiszen ez csalás. Persze, hogy az! Tisztára kriminális cselekedet. Hogy a gyakorlatban mégis büntetlenül lehet elkövetni, annak oka főleg az, hogy a hitelező ritkán jelenti fel az ilyen szédelgőket. A feljelentésből ugyanis csak költségei és utanjárásai keletkeznének, anyagi hasznot pedig nem érne el vele. Mert a céget változtató, széllámos kereskedő — mielőtt rá adná fejét a bűnös manipulációra — gondosan elrendez mindent úgy, hogy a hitelezők követelésök egyetlen filléréhez se jussanak. A kijátszott kárvallottak, előre is meglévén győződve a megtorló lépések anyagi meddőségéről, a feljelentéstől tartózkodnak, kivált abban az esetben, ha a csaló kereskedő adósságának bármily csekély hányadát ajánlja fel kiegyenlítés fejében.

Azonban még egy kérdés tódul fel.

Miként lehetséges, hogy az a kereskedő, aki már egyszer így kijátszotta hitelezőit, újabb hitelhez jusson? — Ez tagadhatatlanul a dolog érdekesebb része.

Válasz helyett rá kell mutatnunk legelőbb is arra az eljárásra, melyet a nagykereskedők, gyárosok, nagyiparosok a hitelnyújtásnál követnek. Tegyük fel, hogy ösmeretlen kereskedő árut rendel. Utánvételt, vagy készpénzfizetés mellett való rendelések a ritkaságok közé tartoznak, mert még a legtehetősebb cégek sem rendelkeznek annyi tőkével, hogy másoknak hitelezzenek, maguk pedig készpénzen vásároljanak. Kevés kivétellel minden kereskedő rá van utalva a hitelre s a ki ezt tőlük megtagadja, alig számíthat arra, hogy kereskedővel üzletet köthessen. A nagykereskedő vagy gyáros tehát informálja magát a hitelt kérő bonitása felől. Ha azon a helyen, ahol a hiteltkérő lakik, van üzletbarátja, úgy annál szerzi be az információt, mely rendesen megbízható is. Azonban csak elvéve fordul elő, hogy a hitelezőnek az illető helységben olyan üzletbarátja van, akitől tárgyilagos, megbízható tudósítást elvárhat. Kénytelen tehát valamely tudakozó-iroda szolgálatait igénybe venni.

S itt elérkeztünk ahhoz a kényes ponthoz, mely a csalásokra felhasználható hitel magyarázatát adja. Mert bár szívesen megengedjük, hogy a kereske-

TÁRCA.

Flirt.

Irta: Quasimodo.

Nagyságos Asszonyom!

Igaza van. Innen-onnan száz esztendeje, hogy nem beszélgettünk egymással. Hja! Az idő mulik, az idők változnak et nos mutamur in illis. Vagy igaz: elfeledtem, hogy Ön nem szereti, ha idegen nyelvű idézeteket keverek a beszédbe. Bocsanatot kérek: ez olyan régi és annyiszor használt szálló ige szép országunkban, hogy szinte magyar közmondássá vált.

A levelek kimentek a divatból. És igazuk van az embereknek, ha mondani valójukat élőlőszóval közlik egymással. A szó elrepül. Ha »örök« ígéreteket, ha »szent« vallomásokat teszünk az »imádott« lénynek, jobb ha szóval tesszük, mintha írásban.

Scripta manent. Ami magyarul annyit jelent, hogy »az imádott lény« a megunt »baba« akkor prezentálja írásbeli kötelező ígéretünket, amikor éppen az új »egyetlenünket« öleljük hón dobogó szívéinkre!

Bizony, bizony manapság az emberek flirt-

telnek. És a flirtben van mindig valami kedves, valami érdekes pikantéria, merészség, néha vakmerőség, amely megközelíti a szemtelenséget.

És megsértődhetik-e az a fiatal udvarló urfi, akinek flirt közben azt mondja az asszony: menjen maga szemtelen?!

Mit tesz ilyenkor az ifju? Ugy-e, hogy nem megy el!

Valamikor egy kis novella félét olvastam, bizonyára olvasta azt ön is Asszonyom!

Egy kívánatos szép asszonynak udvarolt egy ábrándos eszű, kék szemű, szőke ifju. Az asszony szépsége egy rövid időre vakmerővé tette a fiút. Megtudta, hogy a férj nincs otthon, estének idején elment a lakására. Az ajtókat nyitva lévén, betolakodott a rózsaszín selyemmel bélelt budoárba.

Nehogy megismételjem a novellát, csak a végét mondom el. Az asszony határozottan és komoly haraggal szólt: menjen maga szemtelen! és az ifju — elment. A kívánatos szép asszony eloltotta a gyertyát, belefeküdt palyolat ágyába és egy szót küldött az előbb eltávozott ifju felé, csak egy szót: *szamár*.

Nos azóta okosabbak ám az ifjak is. Nagyobb sértés az, ha valamelyik szép asszony

azt vágja utánuk: *szamár*, mintha négyzemközt azt suttogja: maga szemtelen.

És Önnek asszonyom nem tetszik a mai »rendszer«? Jobban szeretné ha még mindig leveleznének a szerelmes emberek egymással, ha az udvarló is levélben öntené ki bánatát, ha nő és férfi »barátságos« leveleket váltanának?

Mély tisztelettel hajlok meg őszinte megdöbbenése előtt. De a világ önt prűdnek tartja. Ugy-e vakmerő vagyok? Ez az én vakmerőségem is őszinteség. Ha nem prűd az az asszony, aki úgy gondolkodik, mint Ön: unalmas. És ugy-e inkább higyjék az emberek, hogy prűd, mint azt, hogy unalmas.

Azt írja Asszonyom, hogy bosszantja, ha a fiatal emberek elhanyagolják a lányokat, hogy férjes asszonyok társaságát keresik fel, hogy a »szegény« lányokat arra kényszerítik, hogy egymással beszélgessenek: virágról, ruháról és — zöldségről.

Ne bosszankodjék nagyságos Asszonyom. Az ön lánya még csak most tanul gagyogni és mire felnő, mikorra társaságra lesz szüksége, ott lesz Ön. Igen Asszonyom, mert Ön szép lesz még tizenöt esztendő múlva is, és udvarlóinak seregéből »egy válogatott csapa-

delmi információ-irodák nagyobb része lelkiismeretesen fogja fel feladatát, elvitázhatlan, hogy sok olyan tudakozóiroda van hazánkban, mely földolganak az információért járó díj beszédét tartja, nem sokat törődve adott tudósításának helyességével. Sőt számos olyan esetet is tudunk, ahol az információiroda szövetkezett a csaló kereskedőkkel és róluk a legkecsegtetőbb, de leg-hazugabb tudósításokat küldték szét ama számos nagykereskedőnek és nagyiparosnak, kiket a szélhámósok áldozatokul kiszemeltek. A hiszékeny hitelezők csak akkor vették észre a becsapást, amikor már áruiknak és pénzükhöz csak hült helyét találhatták.

Nem változtat a dolgon semmit, ha a tudakozó-iroda jóhiszeműleg tévedett, mert e tévedésnek a hitelező épp úgy issza meg a levét, mintha bűnös szándék vezette az informatort.

Mindezekből kitűnik, hogy a csalárd cég-átruházások szabályozásánál két elvet nem szabad szem elől téveszteni. Első sorban gondoskodni kell, hogy az ilyen csalások egyetlen egy esetben se maradjanak megtorolatlanul, mert csak a biztos bűnhődéstől való félelem ijesztheti el gonosz szándékuktól ezeket az uri ruhába bujtatott brigantikát. Másodszor meg nem kell irtózni ama nagyseprő használatától, melylyel a kereskedelmi információ-irodák Augias-istállóját alaposan ki lehet tisztogatni.

Ez elveknek megfelelő intézkedéseket remélünk feltalálhatni az új törvényben.

Választás után.

Fényes diadal kísérte minden vonalon a csütörtökön lezajlott városatyaválasztást!

Három új városi képviselőt választottak és mindahárom helyre a városi ellenzék vitte be jelöltjeit.

És a diadal annál nagyobb — és ez képezi a városi ellenzék győzelmének morális oldalát — mert a *Belváros*, a városi ellenzéknek ezen csaknem bevehetetlen vára is meghódolt és ellenzéki

tot-át fog küldhetni a szalónnak arra az oldalára, ahol leánya uralkodik.

Figyelje csak meg a lányos mamákat. Elvannak egy kissé hizva az igaz, de erről ők nem tehetnek. És ezt a fiatal emberek belátják és a legkomolyabb hévvel forgolódnak körülöttük. Egy pillanattal se csókolják kevesebb ideig ezeknek a kezeit, mint a gömbölyű fiatal asszonyokéit.

Sejtem mit fog erre válaszolni: A kövér mamák szeméire a fiatal emberek ezzel a kézcsókokkal hályogot borítanak, csupa huncutságból és oly ügyesen, hogy még azt se látják meg ezek az asszonyok, hogy a atalok egymásra pillantottak és a pillantásuk beszélt:

— Meg vagy elégedve?

— Csak csókolj, ha fanyar, felüdüti majd ajkad, az én csókom.

— Köszönöm!

Nagyságos Asszonyom, ön jobban ismeri a flirtet, mint én.

képviselőt ültetett a megüresedett városatyai székbe Dr. Valentin Emil, a közügyekben agilitással működő, népszerű ügyvéd személyében.

Mi, akik semmiféle kérdésben sem zárkózunk el az okok és tünetek bíralatától, itt is kifejezést óhajtunk adni a választásból leszűrődő igazságoknak, mert nézetünk szerint a közéletnek minden jelenségéből értékes tanulságokat kell és lehet levonni és megállapítani.

A Belvárosban lefolyt küzdelem hozta reánk nézve kétségtelenül a legfontosabb momentumokat fölszínre.

A belvárosi győzelem nem is annyira egy ellenzéki képviselőnek, mint inkább elvek diadalának tudható be.

Ezzel a választással megmutatta a belvárosi polgársága, hogy el tudja választani a politikai ellenzékét a közügyek ellenzékétől, tud disztinguálni a függetlenségi párt és a városi ellenzék fogalmi között. Mert kétségtelen — hisz a választás eredménye igazolja — hogy Dr. Valentin Emilre nagyon sok olyan szavazat esett, amelyek a szabadelvű-párt részéről adtak le és pedig azon szabadelvűek részéről, akik a városi ellenzék egészséges létét és működését a város közjára és fejlődése érdekében kellő éleslátással tudják felfogni és méltányolni.

A belvárosi szabadelvű-párti polgárságának rétegén tehát a városi ellenzék egy éves rövid léte rést tudott ütni és sikerült a megközelíthetetlen látszó városrészben, bár lassan, tért hódítani. Ez amig egyrészt a városi ellenzék eddigi működésének méltó jutalmául és elismerésül róható fel, másfelől a jövőben erőt és bátorságot önthet újabb hódító lépésekre!

A belvárosban lezajlott választásnál kezdet fogtak egymással politikai pártkülömbökre való tekintet nélkül azok, akik a városi ügyek vezetése fölött szükséges szigorú ellenőrzés biztosítását a városi ellenzék kezében látják letéve.

És a míg a belvárosi diadalnak inkább erkölcsi súlya bír reánk nézve megszéhesítő jelentőséggel, a külvárosban nevezetesen a Homok- és Szállásvárosban, továbbá a Józsefvárosban megejtett két választás a győzelem számarányával magasodik ki.

Olyan hatalmas többséggel kerültek ki a városi ellenzék jelöltjei a küzdelemből, oly elenyésző csekély szavazat jutott a hivatalos jelölteknek, hogy ezek a választások bizvást az ellenzék melletti egyértelmű állásfoglalásoknak minősíthetők.

Ebből a nagyarányú külvárosi eredményből levonható tanulság pedig inkább a bajai függetlenségi és 48-as párt belső ügyével függ össze.

A párthoz való szívós ragaszkodás, a párthoz való tartozandóság oly hatalmas erővel nyilatkozott meg ezzel a külvárosi választással, amihez hasonló jelenség a legfegyelmesebb párt kebelében is párját ritkítja.

A külvárosi polgársága dicséretreméltó tetteire nemkevesebb fényes pontja a lefolyt választásoknak, mint a belvárosi térhódítás.

Mint egy további igazságként említhetjük, hogy a városi ellenzék akcióképessége, agilitása és a megválasztan-

dó jelöltje iránti lelkesedése voltak életető elemei a küzdelemnek.

A párt emberei, mint egy ember exponáltak magukat jelöltjükért, akiket hatalmas erővel sikerült is győzelemre vinni.

Ezek nagyjában a lefolyt választásokból levonható tanulságok. **sz. v.**

Városi képviselőválasztások.

A megüresedett három városi képviselői állás betöltésére folyó hó 18-án folytak le a választások, a választó polgárság fölötté élénk érdeklődése és részvétele mellett.

Mindhárom kerületben, a Belvárosban, a Homokvárosban és a Józsefvárosban a kedvezőtlen idő dacára tömegesen vonultak föl a választók alkotmányos jogaik gyakorolhatása végett.

Ez a választás nagy tömegeket mozgatót meg és eredményében is a városi ellenzék fényes diadalával végződött.

A választás lefolyása a következő volt:

I. A Belvárosban reggel 9 órakor nyitotta meg a választást Dr. Bruck Samu választási elnök. Helyettes elnökül Dr. Bernhardt János és a választás jegyzőjeül Rimler János aljegyző szerepeltek. A rendőrség részéről Scheibner Gyula főkapitány igazolta a személyazonosságot.

Mint bizalmi férfiak Dr. Reich Aladár orsz. képviselő, Allaga Ottó ügyvéd, Müller József földbirtokos és Dr. Szirmai Vidor ügyvéd működtek közre.

A választás, mely Hesser Gyula és Dr. Valentin Emil ügyvédek közt folyt, elejétől végig lázas érdeklődéssel folytatódott. Az urna mohón nyelte a szavazócédulákat, összesen **442-öt**.

A választás pontban d. u. 4 órakor befejezést nyert és az összeszámlálás eredményeképp Dr. Bruck Samu elnök a következőket hirdette ki:

Dr. Valentin Emilre esett 230 szavazat.

Hesser Gyulára esett 211 szavazat.

Egy szavazati-lap üresen adatott be.

Ezek szerint *Dr. Valentin Emil 19 szőlőbbséggel a Belvárosban városi képviselővé választatott.*

A választás eredménye óriási örömet szült város szerte.

II. A Homok és Szállásvárosban a választást Meskó László elnök és Drescher Gyula alelnök vezették. A jegyzői tisztet Koller Dezső látta el. A személyazonosságokat Túry Ferenc rendőrkapitány igazolta.

Bizalmi férfiakul Bajay Péter, Mérei Lőrincz, Uhl Lajos és Benczák Sándor szerepeltek.

A küzdelem Dr. Valentin Emil és Witzthum József közt folyt.

A választás eredménye:

Összesen beadatott **148 szavazat**, ebből

Dr. Valentin Emilre esett 133 szavazat,

Witzthum Józsefre 14 szavazat,

Hausler Györgyre 1 szavazat.

Ezek szerint a Homok és Szállásvárosban szintén

Dr. Valentin Emil választatott meg óriási többséggel képviselőnek.

III. A Józsefvárosban a választás elnöke Dr. Nikolausz Béla, helyettese Weisz Nándor volt. Jegyző: Szabó Samu. Az azonosságot Szentgyörgyi Lajos rendőrkapitány igazolta

Bizalmi férfiak: Loncsek János, Widovits Benő, Klein János és Borkovits Péter.

Itt is két jelölt állt egymással szemben: Lajdi József és Schulcz Ferencz.

A választás eredménye a következő: Összesen beadatott 128 szavazal, ebből kapott:

Lajdi József 101 szavazatot,
Schulcz Ferencz pedig 27 szavazatot, így tehát

Lajdi József nagy szölöbbséggel városi képviselővé választatott.

A választások úgy a belvárosban, mint a külvárosokban példás rendben folytak le, a mi főleg mindhárom választási elnök páratlan és tárgyilagosan tapintatos eljárásának volt köszönhető.

HIREK.

Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt csütörtökön, karácsony első napján jelenik meg.

Meghívó. A Bajai Jótékonycélu Leányegyesület f. évi december hó 27-én szombaton a »Bárany Szálló« összes termeiben műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendez, mely alkalommal színre kerül Herczeg Ferencz kitűnő vigjátéka a »Gyurkovics Lányok« a következő szereposztással: Gyurkovicsné Taussig Ella k. a., Katinka Rosenberg Böske k. a., Sári Schwartz Elza k. a., Ella Kráhl Ilonka k. a., Miczi Rosenberg Adrienne k. a., Terka Horovitz Irma k. a., Liza Kőhegyi Józsa k. a., Klári Pollák Rózsi k. a., Radványi ezredes Breuer Zsigmond úr, Horkay Feri Bokor Oszkár úr, Sándorffy Bruck Aurél úr, Radványi Gida Szász János úr, Kemény Tóni Fendrich Sándor úr, Semessey Öhler Gyula úr, Jankó Öhler Arthur úr. Rendező Dr. Hermann Adolf úr. Kezdeté este 8 órakor. Belépő díj személyenként 2 korona, karzat-jegy 1 korona. Jegyek előre válthatók Fischer Béla, Fischer Lipót Utódaí és Wagner Antal uraknál. Felülfizetéseket köszönettel vesszünk és hirlapilag nyugtázunk.

Jótékonyág. Drescher Ida urhölgy a helybeli jóséfvárosi óvoda szegény gyermekeinek felségélyezésére 8 kor. 80 fillért küldött.

A bajai izr. hitközség f. hó 26-án választja előljáróit.

A Casinói jégpályát a hét elején tartott kemény hidegek alkalmával naponta tömegesen látogatták, ami főleg a kitűnő jégnek és a gardedámoknak szánt kényelmes, fűtött ösarnoknak tudható be.

A mostani enyhe időjárás ugyan egy pár napja megszakította a korcsolyázók örömét, de hisszük, hogy még az idén bőségesen kivesszük részüket a kellemes és egyuttal test-edző szórakozásból.

Elítelt párbajozók. F. hó 17-én tárgyalta a szabadkai kir-törvényszék a Hoffenreich-Gyarmati-féle párbajügyet, mely alkalommal a párbajozó feleket két-két hónapi államfogházra ítélte.

A párbajnál közreműködő Dr. Nyiraty János és Dr. Szirmai Vidor párbajsegédek ellen a a vádat a kir. ügyészség már előzőleg elejtette,

Hübner József gyógyszerész ellen azonban a fenti ítélet jogerőre emelkedése után az eljárás folyamatba tétele végett az ügyiratok a kir. ügyészségnek fognak kiadatni.

Az ítéletet — amelyet mindkét fél megfelelt — a törvényszék azzal indokolta, hogy felek a párbajt súlyos feltételek mellett vívták.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Csemegi Imre ujvidéki járásbíróját saját kérelmére Szentesre helyezte át.

A Budapest fennálló Bács-Bodrogmegeyi kör, mint jótékonyirányu társaskör választmánya f. évi december hó 19-én, pénteken, irodahelyiségében ülést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Tiszti jelentések. 2. Az 1903. évvel a kör megalapításának 10 éves évfordulója. 3. A »Magyarországi hírlapírók nyugdíjintézet«-nek a körhöz intézett átirata. 4. A kör kérvényei érdekében egybehívandó rendkívüli közgyűlés. 5. A kör jótékonyalapja; segélyezés. 6. A kör helyisége és annak a »Madách-kör« választmánya részére ülésezés céljából időleges alkalomra való átengedése. 7. Az 1900. év óta fenálló követelések birói uton való érvényesítése. 8. Beszerzések. 9. Tagfelvétel. 10. Indítványok.

Meghívó. A bajai gyümölcsészeti egyesület f. hó 21-én d. e. 11 órakor a városi székház 2. sz. termében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Jelentések. 2. Költségvetés, zárszámadás, vagyonkimutatás. 3. Pénztárnok választás.

A ki libamájra éhes. Engelmann Jakabné e hó 14-én egy jókora lábas libahúst meg egy pompás libamáját tett ki a folyósó falára — *hálni* s aztán egyéb dolga után látott. Alig időzött azonban pár percig a szobában, mire kijött, a libahusnak, a libamájnak is — *hált* helyét találta. Tudta, hogy a tolvaj nem lehet még messze, kifutott az utcára, ahol meg is pillantotta a tolvajt egy negyven év körüli hölgy személyében. A felsült tolvaj (a rendőrség nem árulja el a nevét) a fölötti mérgében, hogy rajtakapták, a sárba gázolta a máját (hogy nem sajnálta!) s aztán amugy magyarosan birokra kelt Engelmannéval. A dulakodás persze megfelelő zajjal járt, mire Engelmanné segítségére jött néhány járó-kelő s így sikerült a kis ismeretlent legyűrni, illetőleg a rendőrségre kisérni.

— Mit tud mentésére felhozni? — kérdezte a vallató kapitány.

— Roppant szeretem a libamájpástétomot, — mondta szemeit szemérmesen lesütve.

Személyazonosságának megállapítása után szabadon bocsátották.

Impertinentia. A tyúklevés egy nemes barátja e hó 18-án nem kevesebb, mint nyolc darab tojós tyúkot lopott *Wagner* József korcsmárostól. Wagnert csak az bántja, hogy az a csirkefogó ép akkor lopta el a tyúkjait, mikor 4 krajcár egy tojás. Az »aranykácsamat« sem sajnáltam volna úgy, mint ezt a nyolc tyúkot — fakadt ki a rendőrségen. A rendőrségen abban az irányban folyik nyomozás, hogy hol főznek most sürűbben tyúklevest májas gombóccal.

A Duna Baja, Bezdán, Apatin, Gombos, Ujvidék és Titel mentén befagyott. A jég a legtöbb helyen annyira megerősödött, hogy a gyalog és kocsí közlekedés már megkezdődött rajta.

Markotányosnék alkonya. A különben nem valami vidám katonaelet derűsebb képei közé tartoztak eddig a markotányos nők, a kik nagyobb katonai gyakorlatok alkalmával a »pihenő« órájában a rossz pálinka mellé édes mosolylyal szolgáltak a fáradt legénységnek. A m. kir. honvédelmi miniszter most rendeletet bocsátott ki, melyben eltiltja az aszszonynépet a katonák köréből s elrendeli, hogy a kivonulások vagy gyakorlatok alkalmával csakis férfiak láthatják el frissítőkkal a legénységet.

Mathuzálemi kor. Kunbaján meghalt Nimcsevits Erzsébet 104 éves asszony. Három században is élt, a XVIII. századból élt két évet, átélte a XIX. századot teljesen és a XX-ből is megért 2 évet. Nagy szegénységben élt mindig, végső éveiben teljesen megvakult, de hallása megmaradt haláláig.

Magyar lovak Transvaalban. Az angol hadügyminiszteriumhoz beérkezett jelentés szerint a Magyarországból Transvaalba szállított lóanyag ellentálló képessége az ottani klimatikus viszonyoknak váratlanul jól felelt meg. A lovak a hosszú tengeri utazás miatt nagyon elcsigázva érkeztek meg új hazájukba, de csakhamar új erőhöz jutottak ugyannyira, hogy a háboru befejezte után gazdasági célokra lehetett őket használni. Minthogy az e téren tett kísérletek teljesen beváltak, az angol kormány elhatározta, hogy lóvásárlásait Magyarországon tovább fogja folytatni és különösen nagyobb számú apaállatokat fognak beszerezni, hogy ezekkel a délafrikai lóanyagot megjavítsák. Az újabb lóvásárlások céljából legközelebb egy bizottság érkezik Budapestre.

A fővárosi 1848/49-i Múzeum fölkéri mindazokat, kik még a megtartott Vörösmartykép árával hátralékban vannak, hogy küldjék be azt a múzeum címére, mert néhány nap mulva az Erekllye-múzeum az illető megye lapjában akarja, köszönetét nyilvánítva, közölni ama hazafias derék községek, egyletek, magánosok stb. neveit, a kik a Vörösmartykép árát már beküldték. A *Vörösmarty-Gyűjtemény* vásárol és kiadmányaiból való díszes képekért elcserél a nagy költőre vonatkozó emléktárgyakat: okmányokat, könyveinek régebb kiadását stb. Aki valamely megszerezhető Vörösmarty emléktárgynak csak a hollétét is tudatja, azért a költőnek egy igen szép életnagy arcképét kapja ajándékba a Vörösmarty-Gyűjteménytől (Budapest, IV., Városház-utca 14.)

A bortermelők és általában a borászzal foglalkozóknak velünk jó szolgálatot tenni, ha felhívjuk figyelmüket azon körülményre, hogy idén a szüretkor uralgott sok esőtől a a szőlő rothadást kapott és ettől penész gombakkal lett metélyezve.

Az oly hibás szőlőkből nyert új borok nem tisztulnak, megtörnek, megbarnulnak, sőt ha kellő időben nem gondoztatnak, egészen elromlanak.

Az ily új borokat legjobb mihamarabb a beteg seprőről lefejtetni és az arra alkalmas, mirenymentes kénseletekkel kellőképp átkénezn.

Ily javított mirenymentes kénseleteket készít *Schönbeck Imre Esztergomban* a következő minőségű és árakban. Az 1-es fajta az üres horodók jó karban tartására való, egy 50 dekás csomag ára 40 fillér.

A 3-as fajta az egészséges, új és öreg borok átkénezéséhez, csomagja 1 korona; az 5-ös fajta a hibás, beteg borok gyógyításához való, egy csomag ára 1 kor. 60 fillér. Az idej új borokhoz az utóbbit kell használni. A vele kezelt borok hamarabb megtisztulnak, eltartatók és szállíthatók lesznek, és a mi a fő, nem kapnak kénbűzt (Einschlag szagot) a mi a régi méreg tartalmu bűdös Einschlagnál elkerülhetetlen és ez okozza a nagy fej és gyomorfájást. Ezen kénseleteket a készítő vidékünkön kellőképp szándékozik megismertetni, miért is mintákat és használati utasítást bérmentve küld. Ismét eladóknak kellő jutalékot enged.

Külföldi utlevél kiadása a jövőben. A külföldi útlevelek elnyerése eddigelé nem csak a kérelmező tárcáját, hanem különösen türelmét tette próbára. A kivándorlási és határszéli rendőrségről szóló törvényjavaslatok benyújtása óta általános az a nézet, hogy jövőben a passzusok ügye még bonyadalmasabb lesz. Ezen tévhitnek eloszlatására megemlítjük, hogy a törvényjavaslatok értelmében a külföldi útlevelek nem a belügyminiszter, hanem th. városokban a városi rendőrkapitány, a vármegyékben pedig az alispán fogja kiállítani. Jövőben tehát mindenesetre rövidebb úton és időben lehet útlevelet szerezni — ha a javaslatból törvény lesz.

Nagy karácsonyi kiállítás szemlélhető meg **Sternfeld Vilmos** fő-utcai diszműkereskedésében, a hol a legizlésesebb kivitelű karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak a legjutányosabb áron beszerezhetőek. Ugyanitt a legújabb és legeredetibb gyermekjátékok a legnagyobb választékban kaphatók. Számos árucikk magyar gyártmány!!

Színészeink Szabadkán.

Loute.

Még mi előtt a szabadkai színházban bemutatták volna Loute-ot, ezt az igazi francia bohózatot: már a közönség ismerte. Ki hírből, ki olvasásból, ki pedig látásból. Mert, hát sokan voltak olyanok is, akik a Vigszínház páratlan és mesés ensembléjének előadásában is megélvezte Pierre Weber ur fenomenális bohózatát.

Szóval ismerték Loute-ot mielőtt előadták volna színházunkban és egyetlen hang sem hallatszott a közönség köréből, mely tiltakozott volna a darab előadása ellen.

Igaza volt a közönségnek, mely várta a bemutató előadást és igaza volt akkor is, amikor élvezettel nézte mindvégig a szellemes, a szinte káprázatosan bonyolódott helyzetekkel telített darabot.

Ott van a bohózat a könyvkereskedők kirakataiban, mindenki megszerezheti 60 fillérrért és mindenki elolvashatja és el is olvassa.

Az álszenteskedésnek, a prudériának az ideje elmúlt. És bizony nem jutott ma este senkinek eszébe körülnézni a telt házon, a szép asszonyokkal teli páholysorokon azért, hogy azt lássa: miként pirul a pikáns és néhol tán frivol helyzeteken a — fehér nép? Kacagott az egész ház egész este, kacagott ott minden ember, még a székek is kacagtak.

És Pierre Webzer urra ráfogta egy szellemes színház látogató, hogy az nem egy ember, Pierre Weber egy egész konzorcium.

Nagyobb dicséretet Loute szerzője aligha kapott azóta, mióta a bohózatai ismertté tették nevét a művelt Európában.

Nem fogok a darabról írni, nem kísérlem meg a meséjét elmondani, inkább az előadásról, illetve a színészeinkről.

A közönség egy része — mondjuk meg nyíltan: egy nagy része könnyen befolyásolható.

»Dramai színésznőre bizta a direktor Loute szerepét! Pedig Loute egy könnyű véru ugránczó, francia kokott, akit nálunk csak — operette színésznő adhat.«

Hát Pesti Ihsz Lajos több, mint 30 éve színész, volt rendezője is nagyobb társulatoknak ért legalább annyit a színészethez, a szereposztáshoz, mint teszem az, aki minden esztendőben kétszer Pesten néz meg egy-egy előadást. És mikor Loute szereposztását megnéztem, elég vakmerő voltam azt vélni, hogy a színigazgatónak igaza van.

És a mai előadás után a közönség is az igazgatónak adott igazat.

Olyan kitűnő előadásban mutatták be színészeink ma Loute-ot, amelyet azok, akik csupán a fővárosi színpadok előadásait képesek végig nézni: a legnagyobb megerőltetés nélkül megnézhettek volna és kitűnően mulattak volna.

Az tény, hogy a mi színészeink simítottak a szöveg — néhol — nagyon is erős részein és az is tény, hogy ebben a kiosztásban Loute diszkrétebb volt, mint ha esetleg egyik operette diva játszta volna ezt a szerepet.

Tarján Irma Loute-ja elegáns, sikkes, finom és discret volt és ami első sorban feltétlen megkívánandó: természetes. Nem azt a kokottot adta, aki affektálni próbálja az úri nőt, nem a műveletlen, dorbézoló és kicsapongó szemérmetlen kokottot, de az igazi francia, könnyű véru asszonyt, akinek viselkedése, ruházata, megjelenése, beszédmodora, ha frivol is a helyzete, egy pillanatra se más mint nő.

Tény az, hogy nagyobb hatást érhetett volna el akkor, ha kihasználja a frivol helyzeteket és a pikáns, erősen kétértelmű kifejezéseket aláhuzva mondja el, de alakításának igazi értékét az ő felfogása adott.

Füredi Béla Dupont szerepében kitűnő volt. Ismét fényes tanujelét adta Füredi annak, hogy

első minőségű színész, jeles társalgó, aki feltétlen ura a helyzetnek mindenkor. Ugy ő, mint Tarján Irma sok megérdemelt tapsban részesült a közönség részéről.

Németh János Castillonja és Rátkai Sándor Francolinje egyformán ügyes alakítás. Mindketten kiaknázták hálás szerepüket, rutinirózott színészek, akik tudnak beszélni és nem túloznak, nem mókáznak.

A többi kisebb szerepek is mind jeles kezben voltak, Krasznai mint Baburon, Baróti mint Bru, Szabados Gizike mint Renée, Cs. Almási Julia, Mihályfi Julia, de Széll Gizella, Kovács Ilka és Nagy Mariska is ügyesen illeszkedtek az ensemblebe és vitték diadalra a kitűnő bohózatot, amely sok előadást fog megérni színpadunkon.

Quasimodo.

Karácsonyi vásár.

A közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szíves figyelmét könyv- és papirkereskedésemre tisztelettel felhívni. Üzletem úgyszólván tárháza az ajándékozásra alkalmas tárgyaknak. Így képeskönyvek, mesekönyvek, a serdülő ifjúság részére: elbeszélések, utazások, a nagyoknak: költemények, regények, diszművek stb. stb. igen nagy választékban, szabott árak mellett kaphatók. Üzletem papírú osztálya — versenyképesség és választék dolgában — vetekszik sok fővárosi papirkereskedéssel. A többek közt különös figyelembe ajánlom levélpapír-doboz ujdonságaimat. E dolgokban gyönyörű novitásaim vannak az idén. Első helyet foglalnak ezen a téren a páratlan izléssel kiállított, kiváló finom levélpapírossal és borítékkal töltött fadobozok, — mahagoni-, cédrus- vagy jávorfából, kézi festéssel, mozaik-berakással, kristályüveg tetővel stb. stb. Ezek a kulcszal zárható dobozok, — melyek, ha kiürülnek, ékszer, szivar, keztyű stb. megőrzésére kiválóan alkalmasak, oly elegánsak, hogy azok bármely nagyuri salon asztalán is helyet foglalhatnak. De van ezeknek még egy megemlítésre érdemes tulajdonságuk és pedig az, hogy ezek kizárólag hazai gyártmányok, amelyek a magyar ipar diadalát hirdetik nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is. — Üzletemnek vannak ezenkívül még egyéb különlegességei is. Ezek péld. a fényképező gépek. A fotografálás ma a világ legfelkapottabb sportja, minél fogva ajándékozásra egy-egy ilyen apparátus kiválóan alkalmas. Fotografáló gépeket 8, 12, 26, 27, 41, 62, 90, 105 és 145 korona árban tartok raktáron. A tanítás ingyenes, a gépek

jóságáért szavatosságot vállalok. Nem mulaszthatom el ez alkalommal, mélyen tisztelt közönség, hogy szíves figyelmét hangszerárúim felé ne irányítsam. Raktáron tartok ugyanis kiváló minőségű (Oeser Ferencz-féle) Mignon- és szárny-zongorákat, Schunda-féle cimbalmokat, hegedűket, hegedű alkatrészeket, Mascagni-féle concert-fonográfot és hengereket s mindezeket a lehető legjutányosabb, de szabott árak mellett bocsátom áruba. Főlősleges tehát, nagyérdemű közönség az efféle dolgok bevásárlása végett Budapestre, Bécsbe fáradni, mert megkapjuk azt itt is — olcsóbban, mint az óriási rezsivel dolgozó fővárosi üzletekben.

Szíves támogatást kérve maradtam
Baja, 1902. december hó.

hazafias tisztelettel

ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Postaládák
nagy mennyiségben kaphatók
ifj. Wagner Antal
könyvkereskedésében.

EMKE dala!

EMKE-papírt, levélpapírt vegyetek!
Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papírt kínálok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népnek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen.

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennek ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagyvilág,
Hogy a magyar előre tör s tenni vágy.

EMKE-papírt adjatok a kezembe:
Édes anyám, néked írok én erre,
Van-e ennél szebb papír a világon?
Boltos uram, csupán **EMKE**-t kínáljon!

A fent megénekelte „**EMKE**“ level-
papiros minden nagyágban kapható

ifj. WAGNER ANTAL

könyv- és papirkereskedésében.

30-4

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

GÁCSI, BRASSÓI, ZSOLNAI

továbbá

a legfinomabb angol és francia divatkelmekben!!!

Legújabb **angol és francia szabású**

férfi öltönyök jutányos áron,

pontos kiszolgálás mellett készülnek

Práger Károly és Testvére cégnél

BAJÁN,

Takarékpénztári épület.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK | **Wagner Antalnál**
KARÁCSONFA DISZEK | **Baján.**

KORCSOLYÁK

legnagyobb választékban

Drescher Gyulánál

BAJÁN.

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLET

GRAU AUG J. LIPÓT

BAJA,

DRESCHER GYULA-féle HÁZBAN.

Eszközöl előnyös feltételek mellett:

Váltóleszámitolásokat.

Jelzálog-kölcsönöket.

Tőzsdei megbízásokat.

Váltó- és utalvány beszédéseket.

Előleget nyújt értékpapírokra.

Szelvény-beváltás.

Értékpapírok, sorsjegyek, bel- és külföldi pénznemek

VÉTELE és ELADÁSA.

Osztálysorsjegyek eladása.

Élet-, tűz-, jég-, baleset és szállitmány-biztosítások

a legolcsóbb díjtételek mellett eszközöltetnek.

Az árú osztály már ez idő szerint elfogad megbízásokat és eszközöl kötések a jövő idényű pirszén-szállításokra.

ÉRTEBITÉS!

Van szerencsém a n. é közönség tudomására hozni, hogy nöm: Tófalvy Béláné több előkelő fürdőhelyen, u. m. **Tusnád, Karlsbad** stb. mint okleveles

masseur és

hidegviz-gyógyászno

működött s mint ilyen előkelő fürdő-orvosoktól elismerő nyilatkozatokkal rendelkezik, magam pedig mint ugyancsak

masseur és tyukszem-vágó

igen nagy gyakorlatra tettem szert — Baján letelepedtünk. Tisztelettel kérjük tehát a n. é. közönséget, hogy adandó alkalommal szolgálatainkat ezen irányban igénybe venni méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Tófalvy Béla és Tófalvy Béláné

Baja, Kivásártér 168. szám.

Takarmányrépa

métermázsánként **80** filléért kapható

Spitzer Károly és fiai

1-2

szeszgyárában.

Dr. BRUSZT L.

a legujabb rendszerű fogtechnikai eszközöket szerevén meg, kautschuk-, arany-, aluminium- és Viktória-fémes lemezes fogsorokon kívül készíti a lemeznélküli (szájpadlás-rész nélküli) műfogak és fogsorok modern fajtait is, u. m.: aranykoronát, aranyhidas és csapos fogakat, aranyhuzalra erősített fogakat stb.

Fogtechnikai szaksegéd alkazásánál fogva úgy az uj darabok elkészítését, mint bárminemű hibás régi darabok kijavítását a legrövidebb időn belül eszközli

Háziasszonyoknak

legcélszerűbb karácsonyi és ujévi ajándék egy-egy üveg kiváló minőségű, saját termésű barack-, meggy- és ribizliből készült

GYÜMÖLCS-ÍZ.

Ára kilogrammonként 1 kor. 50 fill., kapható továbbá ugyancsak saját készítésű

BIRSALMA-SAJT

½ kg.-os csinos dobozokban, kg.-onként 1 kor. 70 fill. árban.
Egy csomag (¼ kg.) pompás zamatu

OROSZ-THEA

csomagonként 1 koronáért kapható.

Figyelem!!

Üzletem minden néven nevezendő cikkét január hó 15-éig **BÁMULATOS** olesó árak mellett árusítom. Hogy csak egy-két példát emlitsék, így most: 1 pár valódi gyapjú téli keztyű (igen meleg!) **50** fillér.

1 „ téli harisnya **50** fillér.

1 gomb. selyemhernyó jegyű szines selyemfényű pamut **44** fillér.

Méltóztassék tehát e határidőn belül szükségletét beszerezni, tapasztalni fogja, hogy a legolcsóbb áruház mégis csak

BERNDORFER EDE

divatáruháza BAJÁN.

KRAUSZ LIPÓT

arany-, ezüst-, ékszer- és óraraktára
BAJÁN.

Ajánlja dúsán felszerelt, jól szabályozott
svájci zsebóráit és ingaóráit.

Arany-, ezüst- és drágakő-ékszerek
legnagyobb gyári raktára.

Ékszer javítások és átalakítások saját műhelyemben végeztetnek.

Minden egyes arany- és ezüst-tárgy a m. kir. fémjelző hivatal védjegyével van ellátva.

Valódi berndorfi CHINA-EZÜST evőeszközök és mindennemű
DISZTÁRGYAK nagy raktára.

—o Órajavítások pontosan és jutányosan végeztetnek. o—

Régi arany- és ezüst-tárgyak, valamint drágakövek becseréltetnek, illetőleg
legmagasabb árak mellett vásároltatnak meg.

Ujdonság gránát árúkbán.

— Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. —

Keltünő ujdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges —
A dohányzó egyszer veszi és
többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia **szivarkapapir** és **szivarka-
hüvely** kapható az ország minden különleges-
ségi árúdjában.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy
helyben

KLEIN REZSŐ

bejegyzett cég alatt az **Erzsébet Királyné-utcában, Mészáros-
féle** ujonan épült palotában. (Reich Farkas Fiai cég átellenében) a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

női- és úri- divatárú-üzletet

nyitottam. Raktáron tartok dús választékban **férfi- s gyermek-ingeket, gallérok s
kézelőket, nyakkendők, eső-ernyők, kezttyük, fűzők és illatszereket,** illetve az
összes e szakmába vágó cikkeket, ugyszintén **női** valamint **férfi szabókellékeket.**

Főtörekvésem leendő pontos kiszolgálás és jutányos árak alkalmazása által
az igen tisztelt vevőközönség teljes megelégedését és bizalmát megnyerni.

Magamat kegyes jóindulatába ajánlva, kérem méltóztassék nagyrabecsült lá-
togatásával, illetve megrendeléseivel szerencsételtetni s vagyok

alázatos tisztelettel *Klein Rezső.*

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.

A tatai BRIKETT

teljesen pótolja a porosz szenet.

Szoba fűtéshez

főzéshez

legjobb, legjutányosabb.

Nagy fűtőerővel bír.

Szagtalanul ég el.

Nem képez salakot.

Egyforma darabokból áll.

Nem kell tördelni.

Nem porlik.

Nem piszkit.

Nem esik szét

s így mi sem

vesz kárba.

Olcsóbb minden más szénél,

mert teljesen elég.

Főelárusító Baján:

özv. Spitzer Simonné

építési- és fűtőanyagok üzlete.

(Megrendelési iroda a Tóth Kálmán-téren.)